

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Brno

Inspekční zpráva

Základní škola Tvrdonice, okres Břeclav

Kostická 98/600 691 53 Tvrdonice

Identifikátor školy: 600 112 501

Zřizovatel: Obec Tvrdonice, náměstí Míru 31 691 53 Tvrdonice

Školský úřad Břeclav 17. listopadu 1a, 690 86 Břeclav

Termín konání orientační inspekce: 5. – 8. června 2000

Čj.	122 344/2000-05010
Signatura	ol4ct105

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Základní škola Tvrdonice, okres Břeclav je úplnou základní školou. Ve šk. roce 1999/2000 vzdělává celkem 378 žáků. První stupeň je zastoupen 10 třídami, druhý stupeň má 7 tříd. Žáci jsou vzděláváni podle učebních dokumentů Základní škola čj. 16 847/96-2.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení kvality vzdělávání

Česká školní inspekce hodnotila kvalitu vzdělávání v oblasti plánování a přípravy výuky, podmínek výuky, organizace, metod a forem výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace. Hodnocení vychází ze studia prací žáků, činnosti metodických sdružení a předmětových komisí a z hospitační činnosti v předmětech: český jazyk, anglický jazyk, dějepis, zeměpis, matematika, fyzika, chemie, přírodopis a tělesná výchova. Hospitace se uskutečnily u všech přítomných učitelů. Pro první stupeň jsou poznatky o sledovaných jevech hodnoceny za oba předměty souhrnně. Druhý stupeň je hodnocen odděleně dle předmětů.

První stupeň ZŠ (český jazyk, matematika)

Plánování a příprava výuky

Týdenní počty hodin a hodinové dotace předmětů v rozvrhu sledovaných tříd odpovídají učebnímu plánu realizovaného programu. Tematické plány učiva jsou zpracovány pro jednotlivé ročníky, mají však spíše formální charakter. V obsahu učiva došlo k přesunu části učební látky českého jazyka ve čtvrtém a matematiky ve třetím ročníku. Kladené cíle korespondovaly s probíraným tématem učiva a byly voleny s ohledem na složení třídy a schopnosti žáků. V průběhu výuky se je dařilo plnit. Při práci s žáky se specifickými poruchami učení se snažily učitelky pracovat podle doporučení pedagogicko-psychologické poradny.

Plánování a příprava výuky vzhledem k deklarovánému vzdělávacímu programu byla na dobré úrovni.

Podmínky výuky

Na prvním stupni zajišťuje výuku celkem 10 učitelů. Čtyři učitelky nemají požadovanou odbornou ani pedagogickou způsobilost, tři z nich si své vzdělání doplňují formou dálkového studia. Chybějící odborná i pedagogická způsobilost a malé metodické zkušenosti učitelek s kratší pedagogickou praxí se částečně projevily v kvalitě výuky. Výuka probíhá ve dvou budovách. Třídy I. B, II. B a III. B jsou společně s jedním oddělením školní družiny a několika třídami zvláštní školy umístěny ve starší budově školy na Náměstí Míru, jež je pro školní provoz plně vyhovující. Zbývající třídy se nacházejí v novější budově na Kostické ulici. Vzhledem k počtu žáků ve třídách má škola velmi dobré prostorové podmínky. Učebny jsou vhodně a účelně vybaveny. Do některých tříd byl v loňském roce zakoupen nový, účelně nastavitelný nábytek, využitelný po celou dobu školní docházky žáka. V ostatních třídách je nábytek postupně renovován, takže je plně funkční. Úprava tříd je po estetické stránce pěkná, žáci i učitelé mají vytvořeny dobré pracovní podmínky. Vybavení učebními pomůckami je standardní, podle finančních možností školy probíhá jejich průběžné

doplňování o pomůcky nové, které odpovídají současným požadavkům. Využívání pomůcek ve výuce bylo méně četné. V některých hodinách nebyly využity názorné pomůcky vůbec, ačkoliv si to obsah probíraného učiva vyžadoval. Žáci nejčastěji pracovali s učebnicemi a pracovními sešity. K procvičování a opakování učiva sloužily také připravené nakopírované materiály. Didaktická nebo výpočetní technika je k dispozici, ve sledovaných hodinách nebyla využita. Skladbou rozvrhu hodin byly vytvářeny dobré podmínky pro dodržování psychohygienických zásad. V průběhu vyučovacích hodin učitelky málo reagovaly na únavu žáků nebo pokles jejich výkonnosti.

Personální, materiální a psychohygienické podmínky vzhledem k celkovým podmínkám školy měly dobrou úroveň.

Organizace, formy a metody výuky

Struktura hospitovaných vyučovacích hodin odpovídala stanoveným výukovým cílům a věku žáků. Zvolené vyučovací metody a formy práce byly málo pestré. Vedly sice k dosažení vzdělávacího cíle, ne vždy byla efektivita výuky na žádoucí úrovni. V hodinách, ve kterých učitelky organizaci vzdělávacího procesu zvládly dobře, projevovali žáci zájem o předmět, aktivně se zapojovali do výuky. Organizační pokyny byly pro žáky ve většině případů jasné a srozumitelné, žáci podle nich dokázali samostatně pracovat.

Ve sledovaných hodinách **českého jazyka** probíhala klasická frontální výuka. Náplní většiny hodin bylo opakování a procvičování látky, které mělo logickou návaznost na probrané učivo. Při opakování prokazovali žáci dobré znalosti, které pak dokázali aplikovat při plnění zadávaných úkolů formou různých typů cvičení z učebnice nebo v nakopírovaných pracovních listech. Úkoly byly přiměřené schopnostem žáků, po jejich splnění následovala kontrola a zdůvodnění pravopisných jevů. V některých hodinách čtení bylo poskytnuto málo prostoru pro výcvik žáků v plynulém čtení. Větší pozornost byla věnována následnému rozboru textu a plnění zadaných úkolů, prostřednictvím kterých zjišťovaly učitelky porozumění a pochopení přečteného. Celkově byla úroveň čtení u žáků spíše průměrná. Hodnocení spočívalo většinou v upozornění na chyby a na správnou techniku čtení. Doplnková četba byla volena vhodně a přispívala u žáků k vytváření trvalého zájmu o četbu. Při psaní byli žáci vedeni ke správným návykům. Písemné práce žáků mají dobrou úroveň, sešity jsou kontrolovány pravidelně. Při klasifikaci diktátů se učitelky opíraly o stanovenou hodnotící stupnici. Využívání spisovného jazyka nebylo učitelkami důsledně sledováno.

V úvodní části hodin **matematiky** procvičovali žáci počítání z paměti v daném oboru. Hlavní část hodin byla věnována opakování a upevňování učiva. Vhodně začleněné soutěživé hry dokázaly žáky aktivizovat a poskytovaly současně i relaxaci. Slovní úlohy řešili žáci většinou po společném rozboru samostatně. Kladem sledovaných hodin byla průběžná kontrola a individuální pomoc při plnění zadaných úkolů. Celkově se vyučovací hodiny lišily úrovní jejich organizace, dosaženou efektivitou výuky i účelným využitím vyučovacího času. Ve výuce byl vytvářen malý prostor pro skupinové činnosti, které by podněcovaly žáky k samostatné a tvořivé práci. Stereotypní pracovní činnosti žáků negativně ovlivňovaly efektivitu výuky. Individuální či diferencovaná práce s žáky s poruchami učení byla zařazena ojediněle.

Úroveň organizace, metod a forem výuky se pohybovala v rozmezí od velmi dobré až po ještě vyhovující; celkově byla úroveň dobrá.

Motivace a hodnocení

Vstupní motivace byla využita ojediněle. Ve většině hodin byli žáci motivováni průběžně využitím mezipředmětových vztahů, aktualizací učiva i praktických zkušeností. Hodnocení žáků probíhalo průběžně, bylo objektivní a mělo spíše motivační charakter. V jedné třídě se na hodnocení výsledků skupinové práce podíleli rovněž žáci a výsledky těchto činností jsou pravidelně s pečlivostí evidovány a vyhodnocovány. Provedená klasifikace odpovídala úrovni výkonu žáků. Při zadávání samostatných úkolů si učitelky ověřovaly správnost jejich pochopení a slabším žákům byla poskytována potřebná pomoc. Celkové hodnocení bylo zaměřeno spíše na hledání počtu chyb, než na samotnou práci s chybou. Žáci nejsou vedeni k sebehodnocení. Závěrečné hodnocení vyučovacích hodin nebylo z časových důvodů realizováno.

Účinnost motivace a formy hodnocení lze hodnotit jako dobré.

Interakce a komunikace

Ve většině hodin dominovala komunikace od učitelky směrem k žákům. Ti se stávali většinou pasivními posluchači a jejich vzájemná komunikace a interakce se zcela vytratila. Komunikativní dovednosti, správný mluvní projev a kultivovanost jazykového projevu žáků nejsou rozvíjeny v dostatečné míře. Příčinou byl převažující frontální styl výuky a tolerance užívání hovorového jazyka. Žákům nebyl vždy poskytnut časově dostatečný prostor pro jejich slovní vyjádření. Dohodnutá pravidla jednání jsou známá a žáci je většinou akceptují. Ne všichni učitelé zvládali nežádoucí projevy chování žáků s potřebnou důsledností.

Interakce a komunikace měla dobrou úroveň.

Kvalita výuky matematiky a českého jazyka byla celkově dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání na I. stupni ZŠ

Plánování a příprava výuky sledovaných předmětů byla vzhledem k deklarovanému vzdělávacímu programu na dobré úrovni. Personální, materiální a psychohygienické podmínky vzhledem k celkovým podmínkám školy byly dobré. Organizace, metody a formy výuky byly celkově dobré. Motivace a hodnocení, stejně jako interakce a komunikace měly dobrou úroveň.

Kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech na prvním stupni ZŠ byla celkově dobrá.

Druhý stupeň ZŠ (český jazyk, dějepis, anglický jazyk, zeměpis, tělesná výchova, matematika a přírodovědné předměty – chemie, fyzika, přírodopis.)

Český jazyk

Probírané učivo korespondovalo s tématickými plány, které jsou zpracovány v souladu s učebními osnovami. Vyučovací hodiny byly připraveny svědomitě, větší důraz byl při přípravě kladen na probírané učivo a jeho věcnou správnost, méně byl sledován proces osvojování a procvičování učiva.

Personálně je výuka českého jazyka zajištěna jak učiteli s plnou odbornou a pedagogickou způsobilostí, tak i vyučujícím bez odborné a pedagogické způsobilosti. Absence odbornosti se projevila v didaktické oblasti výuky a v podobě dílčího věcného pochybení při opravě písemných prací žáků. Materiální podmínky pro výuku českého jazyka jsou na dobré úrovni; vybavení kabinetu je standardní, školní klubovna poskytuje možnost videoprogramů. Žákovská knihovna není zřízena. Žáci používají učebnice odpovídající učivu

jednotlivých ročníků. Úroveň psychohygienických podmínek byla při výuce snížena méně podnětným prostředím učeben, jednotvárnou strukturou vyučovacích hodin a nižším podílem motivačních prvků.

Organizace výuky směřovala z větší části k předávání hotových poznatků žákům. Nejčastější metodou byl výklad a rozhovor. Zřídka byly využity metody a formy práce směřující k aktivizaci žáků. Zadávání dílčích úkolů nebylo vždy jednoznačně vymezeno, takže dodatečně musela být jednotlivá zadání upřesňována. Při literární výchově se více hovořilo o ději a o postavách jednotlivých literárních děl, méně už se využívalo samotného literárního textu k poučení a k výchově žáků. Pomocné materiály (okopírované tabulky s přehledem literárních žánrů) žáci účelně využívali. Literární sešity jsou vedeny systematicky a přehledně. Při slohovém vyučování se pozitivně projevilo zařazení ankety žáků, využití jejích výsledků pro rozvoj stylistických dovedností žáků bylo minimální. Vybavení učeben včetně používaných vyučovacích pomůcek bylo vzhledem k probíranému učivu v hospitovaných hodinách málo motivující. Sled jednotlivých didaktických kroků nevedl žáky vždy tím nejúčinnějším způsobem k pochopení problematiky učiva - např. při tvorbě a užívání definic (např. definic jednotlivých slohových útvarů). Základní učební metoda - práce s učebnicí - nebyla pojímána činnostně vzhledem k žákům.

Úvodní ani průběžné motivace žáků nebylo využíváno účinným způsobem. Žáci neprojevovali přílišný zájem o osvojení učební látky. Hodnocení žáků se v hospitovaných hodinách projevovalo pouze zřídka.

Žáci nemají upevněné pracovní návyky natolik, aby reagovali jednoznačně na zadávané úkoly. Rovněž společenské zásady v chování žáků se jeví v hospitovaných hodinách jako málo upevněné. Otázky kladené vyučujícími žákům byly většinou formulovány tak, že žáci dokončovali načaté věty a odpovídali kolektivně. Tato technika kladení otázek snižovala rozpoznatelnost správnosti v odpovědích žáků a naprosto nepodněcovala rozvoj jazykové kultury. Užívání spisovné češtiny nebylo důsledné a žákům tak chyběl příklad v bezchybném vyjadřování.

Plánování, příprava výuky, podmínky personální a materiální, stejně jako organizace, metody a formy výuky byly na dobré úrovni. Psychohygienické podmínky výuky, motivace a hodnocení žáků, interakce a komunikace byly ještě vyhovující.

Kvalita vzdělávání v předmětu český jazyk byla celkově dobrá.

Dějepis

Výuka je plánována prostřednictvím tematických plánů v souladu s učebními osnovami. V případě devátých tříd není realizace výuky sladěna s časově tematickými plány, takže se projevilo v probírání učiva určité časové zpoždění. Vyučující operativně upravil tematické plány tak, aby jednotlivá témata byla do konce školního roku probrána. Několik zbývajících vyučovacích hodin však nevytváří v žádném případě časové podmínky pro řádné procvičení, zopakování a shrnutí učiva.

Dějepis je vyučován učiteli s plnou odbornou a pedagogickou způsobilostí a vyučujícím bez odborné a pedagogické způsobilosti. Absence odborné a pedagogické způsobilosti se promítá do výuky v oblasti plánování i v oblasti didaktické. Vybavení kabinetu pomůckami je standardní, některé pomůcky jsou zastaralé a téměř nepoužívané. Ve školní klubovně je možnost používání videoprogramů. Po stránce psychohygienické byly podmínky výuky ve sledovaných hodinách méně příznivé, učivo nebylo strukturováno s ohledem na pestrou stavbu hodiny a na střídání různých činností žáků. V rozvrhu hodin třídy VIII. A je zařazen dějepis s dvouhodinovou týdenní dotací ve dnech následujících po sobě, což je z hlediska didaktického i psychohygienického nevhodné.

V průběhu výuky bylo využíváno nástěnných obrazových tabulí, doplňující literatury a obrazového materiálu. Výklad nového učiva, rozhovor učitele s žáky a práce s učebnicí byly pojímány jako předávání informací, nikoliv jako podnět k samostatným činnostem žáků. Učivo bylo podáváno věcně správně. Jednotlivé myšlenkové postupy však nebyly vždy didakticky provázány tak, aby žáci dospěli k úplnému pochopení učiva (např. neporozumění žáků stěžejnímu pojmu snížilo pochopení nové učební látky). Práce s dějepisnou mapou se v hospitovaných hodinách neprojevila ani tam, kde si učivo vyžadovalo geografické určení. Žáci tak neměli možnost prokázat svou schopnost orientovat se na dějepisné mapě.

Zastoupení motivačních prvků v hospitovaných hodinách bylo nižší. Žáci měli často rozptýlenou pozornost a jejich zájem o problematiku učiva byl málo znatelný. Pravidla vzájemné komunikace nebyla důsledně dodržována. Ze zápisů známek z dějepisu v žákovských knížkách je zřejmé, že v některých třídách je převažující formou hodnocení žáků klasifikace jejich písemného projevu, což nekoresponduje se školním klasifikačním řádem.

Vzájemná komunikace byla z větší části utlumována sníženou motivací žáků a nižším podílem činnostního zaměření výuky.

Plánování, příprava výuky, personální a materiální podmínky, organizace, metody a formy práce měly dobrou úroveň. Psychohygienické podmínky, interakce a komunikace, motivace a hodnocení žáků byly ještě vyhovující.

Kvalita vzdělávání v předmětu dějepis byla dobrá.

Anglický jazyk

Hospitované hodiny byly velmi dobře plánovány a připraveny. Obsah učiva je rozpracován do časově tematického plánu, který respektuje učební osnovy. Ty byly plněny.

Anglický jazyk vyučuje učitelka bez požadované odborné způsobilosti. Tato skutečnost neměla zásadní vliv na kvalitu výuky. V letošním školním roce byla ve škole zřízena sluchátka vybavená jazykovou učebna. Celkové vybavení pomůckami pro výuku anglického jazyka je skrovné, většinu pomůcek si vyučující připravuje sama. Didaktická technika nebyla využita, s výjimkou výuky v jazykové učebně. Chybělo též využití pomůcek v jednotlivých sledovaných hodinách. Psychohygienické zásady byly dodržovány. Psychohygienické podmínky vzhledem k počtu žákům ve skupinách (přes 20) byly průměrné.

Všechny sledované hodiny byly vedeny v angličtině. Metody výuky se často střídaly a vyučující velmi dobře využívala techniky podporující zapamatování učiva. Opakování navazovalo na předchozí učivo, bylo zaměřeno na aplikaci znalostí a procvičování gramatických jevů. Nároky kladené na žáky byly přiměřené jejich schopnostem. Při procvičování formou hry žáci plnili zadané úkoly samostatně do sešitu. Zpětnou vazbu o správnosti řešení získali kontrolou výsledků na tabuli, kterou mohli provádět podle vlastní volby a dobrovolně vyřešit zadaný úkol u tabule. Možnost volby sice zohledňovala žáky, kteří mají trému ze zkoušení, ale vedla k tomu, že ne všichni se do výuky zapojovali. Korekci chyb prováděli žáci společně. Ze strany vyučující chyběla okamžitá kontrola výsledků těch žáků, kteří nepracovali u tabule. Pro rozvoj mluvního projevu a osvojování učiva lexikálně, kdy by mohli nacvičovat správné tvary přímo v reálné komunikaci, byl vytvořen malý prostor. V hodinách převažovalo opakování písemnou formou, úkoly nebyly vzhledem k individuálním schopnostem žáků diferencovány. Někdy chyběla kontrola písemných zadání. Při výuce v jazykové učebně nebylo efektivně využito jejího vybavení.

Vstupní motivace sdělením obsahu hodiny a průběžná motivace prostřednictvím využití hrových metod práce podporovala aktivitu žáků. Hodnocení žáků bylo průběžné a převážně pozitivní. Žáci byli méně vedeni k sebekontrolě a sebehodnocení. V některých

hodinách chyběl z časových důvodů závěr hodiny a následné hodnocení výkonů žáků.

Interakce a komunikace převažovala od vyučující směrem k žákům. Vzájemnou komunikaci ztěžovaly hromadné odpovědi žáků na dotazy učitele, které neumožňovaly účinnou zpětnou vazbu.

Plánování a příprava výuky byla na velmi dobré úrovni. Personální, materiální a psychohygienické podmínky výuky byly dobré. Organizace, formy a metody výuky, interakce a komunikace měly dobrou úroveň. Na velmi dobré úrovni byl způsob motivace a hodnocení.

Výuka anglického jazyka ve sledovaných hodinách měla dobrou úroveň.

Zeměpis

Učivo je rozvrženo do časově tematických plánů. Bezprostřední příprava učitelů a vhodně stanovené cíle respektovaly učební osnovy po stránce obsahové i z hlediska dovednostních kompetencí žáků.

Výuku zeměpisu zajišťují plně kvalifikovaní učitelé. Jejich velmi dobrá odborná úroveň pozitivně ovlivnila kvalitu výuky. Vybavení pomůckami (nástěnnými mapami, obrazovým materiálem a dalším materiálem využívaným při činnostním pojetí výuky) je dobré. Žáci využívají k výuce učebnice, které odpovídají jednotlivým probíraným obsahovým okruhům. Atlasy dostávají zapůjčené ze školy. Ve dvou ročnících využívají pracovní sešitů. Ve sledované výuce byly účelně využívány nástěnné mapy, atlasy, učebnice, slepé mapky a pracovní sešity. Psychohygienické podmínky výuky byly velmi dobré, psychohygienické zásady byly převážně dodržovány.

Organizace, formy a metody se ve sledovaných hodinách lišily zejména v oblasti pojetí výuky. Činností pojetí bylo plně respektováno v rámci projektové výuky. Aktivní učení a spojení teorie s praxí bylo v jedné třídě uplatněno s využitím školního výletu, kdy žáci sledovali, zpracovávali a následně před ostatními žáky prezentovali určitý zadaný tematický okruh učiva. Žáci pracovali systematicky a se zájmem. Jindy předkládali svoje "ročníkové" práce jako výsledek zvoleného úkolu projektové výuky. Žákovské práce byly syntézou zeměpisných poznatků získaných z učebnic, časopisů, různých publikací i informací z internetu a měly velmi dobrou obsahovou i estetickou úroveň. V dalších hospitovaných hodinách žáci pracovali klasickým způsobem. I když nové učivo bylo prezentováno formou výkladu doplněného názornými kresbami na tabuli, logickými souvislostmi a využitím praktických poznatků žáků, převládalo pasivní pojetí výuky. Vhodně byla využívána práce se slepou mapou. Ve všech sledovaných hodinách byly uplatňovány mezipředmětové vztahy. Zájem žáků o zeměpis dokládá účast na okresním kole zeměpisné olympiády a velmi dobré umístění v ní.

Vynikající motivace žáků při projektové výuce pozitivně ovlivňovala jejich zájem a aktivitu. Při výkladových hodinách chyběla vstupní motivace, průběžně byli žáci motivováni vhodně kladenými otázkami vztahujícími se k probíranému tématu. Na vynikající úrovni probíhalo hodnocení samostatných prací žáků. V průběhu výuky byli žáci méně hodnoceni. Klasifikace žáků byla objektivní a odpovídala jejich výkonu. V některých ročnících měli žáci v době konání inspekce menší počet známek v žákovských knížkách, nežli požaduje vnitřní klasifikační řád. V některých sledovaných hodinách chyběl závěr hodiny, sebereflexe žáků a jejich hodnocení.

Ve sledovaných hodinách poskytovali učitelé prostor pro diskusi, kterého žáci dobře využívali. Byly rozvíjeny myšlenky zvláště ze samostatných prací žáků. Učitelé navozovali ve výuce prostředí důvěry a spolupráce. Interakce a komunikace mezi žáky a učitelem i žáky navzájem byla v některých případech negativně ovlivněna nežádoucími projevy chování žáků.

Příprava a plánování výuky byly vynikající. Vynikající personální podmínky se projevily nejen v odbornosti výuky, ale i ve velmi dobré organizaci, volbě forem a metod práce. Materiální podmínky byly dobré, psychohygienické byly dobré. Motivace a hodnocení, vzájemná interakce a komunikace měly velmi dobrou úroveň.

Celkově měla kvalita výuky zeměpisu velmi dobrou úroveň.

Tělesná výchova

Učební osnovy ve šk. roce 1999/2000 jsou plněny. Výuka je plánována prostřednictvím časově tematických plánů, v nichž je učivo rozčleněno do tematických bloků. Předmětová komise je zřízena, není využívána týmová práce při vytváření plánů, které byly zpracovány jednotlivými učiteli bez vzájemné koordinace. Bezprostřední příprava většiny učitelů na výuku byla velmi dobrá.

Převážná většina hodin byla vyučována učiteli s plnou odbornou i pedagogickou způsobilostí. Dlouhodobý zástup za učitelku v pracovní neschopnosti vykonávají učitelé bez požadované odborné způsobilosti, z hlediska dlouhodobého metodického vedení žáků není toto řešení optimální. Vybavení pomůckami, se kterými byla inspekce seznámena, mělo standardní úroveň. Pomůcky byly účelně využívány. Ve škole je zřízena posilovna, která je v hodinách tělesné výchovy využívána ojedinele vzhledem k obtížnosti v zajištění dozoru při dělení žáků do skupin. Šatny, sprchy a sociální zařízení vytváří dobré zázemí. Psychohygienické podmínky výuky byly velmi dobré.

Výuka chlapců a dívek probíhala odděleně, v jednom případě koedukovaně. Většina sledovaných hodin se uskutečnila na školním hřišti. Náplně hodin byly v souladu s vytyčeným vzdělávacím cílem atletické disciplíny. Hodiny nepostrádaly průpravná cvičení, ani pohybové a sportovní hry. Metodické nedostatky se projevily v jednom případě při průpravných cvičeních, kdy nebyli žáci upozorňováni na nesprávné držení těla, či chyběla kontrola a korekce jednotlivých cvičení. Organizace činností ve skupinách zvyšovala efektivitu výuky. Byl vytvořen prostor jak pro řízené činnosti, tak pro spontánní pohyb žáků. Pokyny vyučujících byly jasné a srozumitelné. Při sportovních hrách žáci rozvíjeli herní dovednosti, herní myšlení i improvizaci, byli vedeni k chování fair play. Při výuce v tělocvičně vyučující velmi dobře upevňovala základy herních systémů. U většiny žáků se projevoval pozitivní vztah k pohybovým aktivitám, vykazovali dobré výkony, což vypovídá o soustavné a cílené práci.

K aktivitě žáků přispěla vstupní motivace sdělením obsahu hodiny, či průběžné zařazování sportovních disciplín a pohybových her. V průběhu výuky byli žáci učiteli povzbuzováni k dobrým výkonům, které byly následně hodnoceny. Žáci byli ihned seznámeni s výsledky svých výkonů a měli možnost si výkon zlepšit. Přestože jsou žáci průběžně klasifikováni, nebyly známky zapsány v žákovských knížkách.

Ve všech sledovaných hodinách probíhala stálá komunikace jak od učitele k žákům, tak od žáků k učiteli. Velmi dobrá komunikace a vzájemná pomoc se projevila mezi žáky navzájem. V hodinách vedených učiteli s odbornou způsobilostí byli žáci vedeni k sebereflexi.

Plánování a příprava výuky měly velmi dobrou úroveň. Personální a psychohygienické podmínky byly velmi dobré, materiální podmínky byly dobré. Organizace, formy a metody výuky tak jako motivace a hodnocení žáků měly velmi dobrou úroveň. Interakce a komunikace ve sledovaných hodinách byla vynikající.

Celkově měla sledovaná výuka tělesné výchovy velmi dobrou úroveň.

Matematika

Plánování a příprava výuky vychází z učebních osnov, které učitelé rozpracovali do tématických plánů. Ty respektují návaznost učiva mezi ročníky a zamezují duplicitě učiva. Učební osnovy předmětu jsou dodržovány po stránce obsahové i v oblasti předepsaných dovedností a kompetencí žáků. Bezprostřední příprava učitelů byla promyšlená, výukové cíle byly stanoveny s ohledem na aktuální složení třídy a znalosti i dovednosti, které měli žáci získat.

Výuku matematiky zajišťují učitelé s požadovanou kvalifikací a krátkou dobou praxe. Velmi dobrá odborná úroveň učitelů pozitivně ovlivnila kvalitu výuky, krátká pedagogická praxe se projevila v metodice vyučovacího procesu. Výuka se realizovala v kmenových třídách, které nejsou vybaveny audiovizuální technikou. Učebnice, sbírky a kalkulátory měli žáci k dispozici a účelně jich využívali. Při opakování a procvičování učiva byl využit výukový PC program. Materiální vybavení pro výuku matematiky je na dobré úrovni. Psychohygienické zásady ve skladbě rozvrhu hodin byly převážně dodržovány, vhodné střídání činností a zařazení skupinové práce respektovaly psychohygienu vyučovacího procesu. Prostředí učeben bylo málo podnětné a nevytvářelo estetický rámeček.

Organizace výuky vycházela z cíle, který byl splněn. Srozumitelný a názorný výklad byl veden za spoluúčasti žáků. Didaktické zásady byly dodržovány, hodina byla strukturována s ohledem na psychohygienu procesu, tempo výuky respektovalo možnosti žáků. Výběr a náročnost učiva respektovaly aktuální složení třídy a umožňovaly diferenciaci s ohledem na žáky s poruchami učení. Ti byli zohledňováni jak při skupinové práci, tak při práci s výukovým programem, účelně využitým při procvičování učiva. Kooperativní formy práce a skupinové vyučování umožňovaly aktivní zapojení do procesu všem žákům. Diferencovaná výuka, kdy mohli žáci volit mezi úlohami různé obtížnosti, podpořila jejich aktivitu. Prostřednictvím seminárních prací zaměřených na statistická šetření podle vlastního výběru témat, byli žáci cíleně vedeni ke schopnosti zpracovat informace a zároveň byl podporován rozvoj jejich tvořivosti.

Žáci byli motivováni v úvodu hodiny sdělením cíle, průběžně pak úlohami zaměřenými na praktické využití znalostí. Učitelé důsledně vedli žáky k používání správné terminologie a chápání logických souvislostí. Nové učivo navazovalo na upevněné znalosti žáků, které byly ověřovány převážně orientačním zkoušením. Vhodně volené úlohy poskytovaly učitelům zpětnou vazbu nejen o znalostech žáků, ale i jejich dovednostech znalosti aplikovat. Při samostatné práci učitelé poskytovali žákům pomoc, upozorňovali na možná úskalí. Hodnocení žáků nebylo v dostatečné míře využíváno k jejich pozitivní motivaci. I když byla v průběhu výuky vhodně využita práce s chybou, nebyli žáci vedeni k sebehodnocení. V závěru hodiny buď chybělo shrnutí, nebo je prováděli sami učitelé bez spoluúčasti žáků.

Jasně a srozumitelné pokyny učitelů umožňovaly žákům plnit stanovené úkoly. Učitelé poskytovali prostor pro diskusi, názory žáků byly vhodně a citlivě korigovány. V menší míře byly rozvíjeny komunikativní dovednosti, neboť hromadné odpovědi žáků na dotazy učitelů neposkytovaly účinnou zpětnou vazbu ani učiteli, ani neumožňovaly ocenit správné odpovědi jednotlivců. Při skupinové práci, kdy žáci řešili úlohy různé náročnosti podle vlastního výběru, se projevily metodické nedostatky udílením dalších pokynů. Zasahování učitele do samostatné práce působilo spíše rušivě než pozitivně. I přesto lze hodnotit zařazení skupinových činností jako pozitivní prvek podporující aktivní učení. Verbální i neverbální aktivity učitelů byly převážně na dobré úrovni. Žáci pracovali se zájmem, ve všech sledovaných hodinách panovala příznivá pracovní atmosféra a oboustranné vstřícné vztahy.

Plánování a příprava výuky měly vynikající úroveň. Vynikající personální podmínky, dobré materiální a psychohygienické podmínky pozitivně ovlivnily kvalitu výuky.

Organizace, metody a formy výuky byly velmi dobré. Motivace a hodnocení, stejně jako interakce a komunikace měly dobrou úroveň.

Kvalita výuky matematiky byla celkově velmi dobrá.

Přírodovědné předměty (přírodopis, fyzika, chemie)

Pro fyziku a přírodopis jsou zpracovány podrobné tématické plány, zabraňující duplicitě učiva. Tématické plány pro chemii jsou rámcové, formální. Návaznost učiva mezi ročníky je respektována. Duplicita učiva v osmém a devátém ročníku byla zjištěna při kontrole třídních knih šk. roku 1998/99 a 1999/2000 ve výuce chemie. Učební osnovy sledovaných předmětů jsou plněny. Účelně využitě pomůcky, videoprogramy, či učitelem připravené křížovky svědčily o promyšlené přípravě na výuku. Stanovený cíl respektoval učební osnovy po stránce obsahové, zřídka zohledňoval výstupní znalosti a dovednosti, kterých měli žáci dosáhnout.

Přestože přírodovědným předmětům vyučují plně kvalifikovaní učitelé, ve výuce se projevily nedostatky vzhledem k činnostnímu pojetí vzdělávacího programu. Výuka byla realizována převážně v odborných učebnách, plnicích současně i funkci laboratoře. Ty jsou vybaveny funkční audiovizuální technikou, motivujícími prvky pro výuku; pracovní místa byla vhodně uspořádána. Vybavení pomůckami umožňuje rozvíjet názorovou složku poznávání jak prostřednictvím demonstračních pokusů, tak formou žákovských laboratorních prací a je na dobré úrovni. Laboratorní práce jsou konány v předepsaném rozsahu, témata volena podle podmínek školy a schopností žáků. Učebnice mají žáci k dispozici, ne vždy byly účelně využívány v procesu výuky. Nedostatek odborných časopisů a odborné literatury limituje rozvíjení schopností žáků při práci s textem a informacemi, a to nejen při přípravě žáků na soutěže a olympiády. Psychohygienické zásady při výuce chemie a fyziky byly respektovány vhodným střídáním činností, v přírodopisu ovlivnily jejich kvalitu převládající verbální aktivity učitele.

Organizace, metody a formy výuky v jednotlivých sledovaných hodinách se výrazně lišily v závislosti na stanoveném cíli. Činnostní pojetí výuky bylo realizováno v části výuky fyziky a chemie zařazením žákovských pokusů, či samostatné práce žáků. V přírodopisu převládala činnost učitele nad činnostmi žáků, ani navozená diskuse po zařazení aktuálního výukového videoprogramu nevyvolala aktivní zapojení žáků. Při srozumitelném a názorném výkladu, který byl vždy veden na velmi dobré odborné úrovni, nebyl v některých hodinách optimálně využíván potenciál žáků. Předkládáním hotových poznatků a diktováním učiva nebyla v některých hodinách podporována samostatnost a tvořivost žáků. Při laboratorních pracích v chemii plnili žáci stanovené úkoly podle připraveného návodu a vyměřený čas byl efektivně využit. Práce ve skupinách ve fyzice nebyla dostatečně metodicky propracována. Ve všech sledovaných hodinách byly respektovány didaktické zásady, tempo výuky bylo přiměřené schopnostem žáků. Procvičováním učiva formou aplikačních úloh byla zajištěna zpětná vazba, učitelé kladli důraz na správnou terminologii a vhodně využívali mezipředmětové vztahy. Učebnice byly využity převážně účelně, jak při výkladu, tak při opakování a tvorbě zápisu. Závěry a shrnutí či zhodnocení hodiny bylo provedeno ojedinele.

Ve všech hodinách byla využita motivace žáků prostřednictvím demonstračních či žákovských pokusů, výukovým videoprogramem a křížovkou s aktuální tematikou. Nové učivo navazovalo v logických souvislostech na upevněné znalosti žáků, které byly ověřovány orientačním zkoušením a vhodně koncipovanými kontrolními testy. Zpětnou vazbu získali žáci společnou kontrolou výsledků testů. Zřídka byla využita pochvala k povzbuzení žáků.

Žáci převážně respektovali stanovená pravidla a většinou pracovali se zaujetím, zejména při praktických činnostech. Vstřícné vztahy mezi učiteli a žáky vytvářely příznivou pracovní atmosféru. Menší pozornost byla věnována rozvoji komunikativních dovedností

žáků, na dotazy učitelů odpovídali žáci spontánně a neřízená diskuse poskytovala jen malý prostor hodnocení jednotlivců.

Plánování výuky a příprava na výuku byly celkově na dobré úrovni. Personální podmínky pro výuku přírodovědných předmětů byly velmi dobré, materiální a psychohygienické podmínky dobré. Organizace, metody a formy výuky, stejně jako motivace a hodnocení, interakce a komunikace byly celkově na dobré úrovni.

Kvalita výuky přírodovědných předmětů je celkově dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání na II. stupni ZŠ

Plánování a příprava výuky stejně jako personální podmínky sledovaných předmětů měly celkově velmi dobrou úroveň. Materiální a psychohygienické podmínky byly dobré. V organizaci, metodách a formách výuky převažovalo její tradiční pojetí. Zřídka bylo respektováno požadované činnostní pojetí výuky. Celkově byla tato oblast na dobré úrovni. Ve většině sledované výuky byli žáci průběžně motivováni, zřídka byli vedeni k sebekontrolě a sebehodnocení. Oblast motivace a hodnocení, stejně jako interakce a komunikace měla celkově dobrou úroveň.

Kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech na druhém stupni ZŠ byla celkově dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitelka školy byla jmenována do funkce Školským úřadem Břeclav s účinností od 1. 8. 1995. Koncepti rozvoje školy zpracovala po hodnocení práce ředitele v roce 1999 (dokument není datován) a předložila ji radě školy a zřizovateli. Koncepční záměry v oblasti personálních podmínek, výchovy a vzdělávání a vybavenosti školy jsou nastíněny v obecné rovině. Dlouhodobé cíle nejsou odlišeny od cílů krátkodobých, chybí logická provázanost a konkretizace postupů, jejichž prostřednictvím budou naplňovány. “Hlavní úkoly šk. roku 1999/200” jsou rozpracovány do šesti oblastí zahrnujících výchovu a vzdělávání v obecné rovině, bez stanovení termínů a odpovědnosti za plnění úkolu. Jejich součástí je plán pedagogických rad a kontrol. Na roční plán navazují kvalitně zpracované měsíční plány. Konkrétní úkoly s uvedením termínů a zodpovědnosti za jejich plnění jsou vyhodnocovány na provozních poradách a pedagogických radách, zpětná vazba je zajištěna. Jak vyplývá ze záznamů z pedagogických rad a provozních porad, předložila ředitelka školy koncepci a “Hlavní úkoly pro šk. rok 1999/2000” pedagogickému sboru k prostudování a podpisu v hotové podobě bez účasti pracovníků školy na jejich tvorbě.

V souladu s koncepční záměry je realizován vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/96-2. Rozpracovaný učební plán pro školní rok 1999/2000 nerespektuje výše uvedené učební dokumenty v těchto případech: ve třídě VII. A je vyučováno 27 hodin týdně místo stanovené 28 hodinové týdenní dotace. Při zařazení volitelných předmětů není dodržen stanovený minimální počet šesti hodin v průběhu VII. – IX. ročníku. Volitelné předměty jsou vyučovány v dotaci 2 hodin z toho jedna v VIII. jedna v IX. ročníku při dodržení celkové předepsané týdenní hodinové dotace. Nabídka volitelných a nepovinných předmětů vychází z podmínek školy a zájmu žáků. Škola vzdělává 74 žáků s prokázanou specifickou poruchou učení a jednu integrovanou žákyni. V plánu výchovného poradenství je zakotvena péče o tyto žáky (spolupráce výchovného poradce s PPP, přenos informací a doporučení odborných pracovníků učitelům, vedení dokumentace o průběžném sledování vývoje dítěte). Podle

inspekčních zjištění je uvedená činnost výchovného poradce spíše deklarována, v dokumentaci žáků s poruchami učení nejsou obsaženy údaje o vyhodnocování jejich pokroků. Pozitivní rysem v oblasti péče o žáky s poruchami učení je zřízení dyslektického kroužku v rámci nepovinných předmětů.

Koncepce školy a na ni navazující roční plán činnosti mají spíše obecný a popisný charakter bez odlišení dlouhodobých a krátkodobých cílů. Měsíční plánování a jeho vyhodnocování je funkční se zpětnou vazbou. Nedostatky zjištěné v realizaci vzdělávacího programu v předepsané dotaci hodin vypovídají o méně systematickém plánování výchovně vzdělávací činnosti.

Plánování má celkově ještě vyhovující úroveň.

Organizování

Organizační struktura vyplývá z organizačního schématu, které zachycuje vzájemné vazby mezi vedením školy, pedagogickými a provozními pracovníky. Kompetence a pravomoci v oblasti řízení jsou delegovány na ředitelku školy a její zástupkyni. Povinnosti pracovníků jsou obsahem pracovních náplní. V písemné podobě jsou vytvořeny pro učitele, třídní učitele, výchovného poradce, zástupce ředitele a provozní pracovníky. Nedůslednost v provázanosti pracovní náplně učitelů, třídních učitelů a výchovného poradce se odráží v jejich vzájemné spolupráci, která podle záznamů v dokumentech vedených školou není optimální. Organizace provozu školy vyplývá ze školního řádu. Dokument byl předložen ke schválení v pedagogické radě dne 27. 8. 1998 a nebyl inovován. Jednotlivá ustanovení řádu respektují § 15 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb. o základní škole ve znění pozdějších předpisů. Přestože dodržování školního řádu je deklarováno jako jeden z hlavních úkolů šk. roku 1999/2000, jeho naplňování není ze strany vedení školy důsledné. Zařazením dvacetiminutové přestávky mezi dopoledním a odpoledním vyučováním není respektován § 9 odst. 2 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., ani bod 3 III. kapitoly školního řádu, v němž je ve shodě s platnými právními předpisy uvedena délka přestávky 60 minut. Celkové pojetí školního řádu formou pokynů a příkazů nevytváří prostor pro posílení zodpovědnosti učitelů ani žáků za vlastní rozhodování. Práva žáků jsou deklarována formálně, jejich obecné pojetí nevyjadřuje reálné možnosti, které škola může žákům nabídnout. Ředitelka školy operativně vydává pro učitele další organizační normy formou příkazů a pokynů a z jejich nedodržování vyvozuje důsledky.

Pedagogická rada se zabývá především systematickým hodnocením prospěchu, chování a absence žáků, sleduje výsledky opravných zkoušek, udělení výchovných opatření k posílení kázně a pochvaly. Projednává problematiku výchovného poradenství, péče o problémové žáky a žáky s poruchami učení i výsledky kontrol vedení školy. Pozitivním rysem jednání jsou přijatá opatření ke zlepšení informovanosti rodičů. Účelně strukturované závěry obsahují usnesení a schválení důležitých bodů jednání. V žádném ze zápisů není zaznamenána diskuse pedagogů, která by poskytovala vedení školy zpětnou vazbu. Ze záznamů nevyplývá, zda je věnována pozornost efektivnímu využití vyučovacích hodin a vzdělávacím metodám, ačkoliv jejich kontrola je v plánu hospitací deklarována. S účinností od 9. 1. 1997 vydala ředitelka školy klasifikační řád, k němuž se mohli pedagogové vyjadřovat formou návrhů a připomínek. Dokument byl schválen pedagogickou radou a jeho dodržování je předmětem jednání pedagogických rad. Od letošního školního roku byli ustanoveni garanti předmětů bez vymezení odpovědnosti a pravomocí. Metodické orgány (metodické sdružení a předmětové komise) jsou zavedeny. Zápis z jednání metodického sdružení a jednotlivých předmětových komisí vypovídají o různé kvalitě práce jednotlivých úseků. Činnost většiny z nich je zaměřena na výběr učebnic, požadavky pomůcek a odborné literatury a rozpis učiva do tematických plánů. Učební výsledky žáků jsou pouze

konstatovány, není věnována pozornost hledání příčin neúspěchu žáků, nejsou přijímána opatření. Ve vztahu ke koncepční a metodické práci převažuje formální činnost. Výjimkou je předmětová komise zeměpisu, která sleduje moderní trendy ve vzdělávání např. formou projektové výuky. Při vyhodnocování výsledků předepsaných písemných prací z matematiky a českého jazyka není využívána týmová práce, statistiky zpracovávají učitelé pro vedení školy individuálně, výsledky nejsou diskutovány v širším kolektivu.

Rozvrh hodin je sestaven v souladu s § 9 odst. 3 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů. Délka přestávek v dopolední výuce koresponduje s § 9 odst. 2 citované vyhlášky. V rozporu s § 9 odst. 3 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., je přestávka mezi dopoledním a odpoledním vyučováním pouze dvacetiminutová. Povinná dokumentace školy stanovená § 38a odst. 1 písm. a-h, j zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších předpisů, je vedena. Zjištěné administrativní nedostatky v části povinné dokumentace vypovídají o méně účinných kontrolních mechanismech. Dokumentace školní družiny a školního klubu není vedena úplně (viz další významná zjištění).

Přenos informací směrem k pracovníkům školy je realizován prostřednictvím měsíčních plánů, informační vývěsky a systémem provozních porad. Žáci získávají potřebné informace od třídních učitelů a prostřednictvím informační tabule na chodbě školy. V některých třídách je vytvořena žákovská samospráva, její činnost není zakotvena v řádu školy. Jak vyplývá z dokumentace vedené školou (zápisy z pracovních porad, pedagogických rad), je komunikace mezi vedením školy a pracovníky individuální, bez účinné zpětné vazby směrem k vedení školy. Informovanost rodičů je zajištěna prostřednictvím pravidelně konaných třídních schůzek, v případech hodných zřetele jsou zákonní zástupci žáka prokazatelně školou informováni. Spokojenost s informačním systémem školy potvrdili rodiče i prostřednictvím dotazníků ČŠI. Na podnět zřizovatele byla ke dni 21. 11. 1995 zřízena rada školy, která svoji činnost vykonávala po dobu dvou let. K 8. 12. 1997 byla zřízena nová devítičlenná rada školy, jejíž funkční období trvalo do 31. 12. 1999. Školský úřad a zřizovatel je o činnosti školy informován prostřednictvím výroční zprávy. Výroční zpráva o činnosti je zpracována v souladu s § 17e odst. 2 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů a byla dne 25. 6. 1999 schválena radou školy a prokazatelně projednána na provozní poradě. Její popisný charakter bez hodnocení a závěrů není přínosem pro další činnost školy. Zpráva o hospodaření v roce 1999 byla projednána dne 24. 1. 2000 na provozní poradě. V dokumentu je uvedeno projednání radou školy dne 22. 2. 2000, ačkoliv její činnost trvala do 31. 12. 1999. Spolupráce školy se zřizovatelem je na dobré úrovni, řešením bytové otázky učitelů napomáhá při zajištění personálního obsazení. Na veřejnosti se škola úspěšně prezentuje svými bohatými mimoškolními aktivitami.

Organizační struktura je stanovena, kompetence a pravomoci v oblasti řízení jsou rozděleny mezi ředitelku a zástupkyni. Méně důsledné dodržování platných právních norem se projevilo v organizaci výuky (nedodržení polední přestávky) a ve vedení dokumentace školního klubu a družiny.

Celkově je organizování na dobré úrovni.

Vedení a motivování pracovníků

Jako základní nástroj operativního řízení využívá ředitelka měsíční plány a provozní porady, které tvoří provázaný a funkční systém. Ve vedení lidí přetrvává centralistický způsob řízení. Dokumenty jimiž se řídí činnost školy (školní řád, koncepce, plán práce) jsou ředitelkou předkládány v hotové podobě bez spoluúčasti pracovníků na jejich tvorbě, pravomoci a odpovědnost v oblasti řízení jsou koncentrovány na vedení školy. Pracovníci

mají omezenou možnost participovat na problematice, která se jich týká. V oblasti práce předmětových komisí a při hodnocení výsledků kontrolních prací či testů není dosud využívána týmová práce. Absence diskuse na pedagogických radách a pracovních poradách nepřispívá k vytvoření vstřícných personálních vztahů ve škole. Koncepční záměry v oblasti vzdělávání pracovníků jsou pojaty v obecné rovině, ředitelka prokazatelně usiluje o zlepšení dlouhodobě nepříznivé personální situace. Z 25 pedagogických pracovníků školy je deset z nich bez požadované kvalifikace. V současné době si tři z nich doplňují své dosavadní vzdělání vysokoškolským studiem. Další vzdělávání učitelů formou kurzů a seminářů vychází především ze zájmu pracovníků a vzdělávací nabídky. Vedením školy je podporováno včetně finanční motivace. Začínajícím pedagogům je zajištěna pomoc prostřednictvím uvádějícího učitele. Systém hmotného stimuluování pracovníků je vytvořen, není propracovaný a transparentní vzhledem ke společným kritériím pro osobní ohodnocení učitelů a odměny. Dokument označený "výpočet a stanovení osobních příplatků a odměn" byl pracovníkům školy předložen v hotové podobě bez spoluúčasti odborové organizace či předsedů předmětových komisí na jeho tvorbě. Škola postupně vytváří systém sebekontroly a vnitřní evaluace prostřednictvím pravidelně realizovaných standardizovaných testů Kalibro v pátých a devátých ročnících. Jejich výsledky využívá ředitelka školy k porovnání klasifikace v jednotlivých testovaných předmětech.

Při vedení a motivování lidí není dosud zaváděn participační styl řízení, při centralistickém pojetí nejsou přenášeny odpovědnosti a pravomoci na pracovníky, ani není využíváno týmové práce. Pozitivním rysem v činnosti školy je snaha o sebeevaluaci školy prostřednictvím kontrolních testů.

Vedení a motivování lidí má ještě vyhovující úroveň.

Kontrolní mechanismy

Plán kontrolní a hospitační činnosti je zpracován pro celý školní rok, jednotlivé plánované kontroly a hospitace jsou tématicky zaměřeny především na výchovně vzdělávací činnost. Pravomoci v oblasti kontroly jsou delegovány na ředitelku a její zástupkyni. Z inspekčních zjištění vyplývá, že ne všechny tématické kontroly deklarované v plánu byly realizovány (např. využití počítačové učebny, využití výchovně vzdělávacích metod ve vyučovacím procesu). Ředitelka školy se při analýze hospitovaných hodin více zaměřuje na konkrétní situace a na žáky než na vyjádření obecně platných tendencí a trendů. Z hospitací nejsou vyvozovány přesně formulované závěry, hospitační zjištění jsou s učiteli projednávána individuálně a nejsou diskutována v širším kolektivu za účelem zlepšení výchovně vzdělávací práce školy. Přestože vedení povinné dokumentace je pravidelně sledováno a na poradách vedením školy komentovány nedostatky, byla zjištěna řada přetrvávajících administrativních nedostatků (nezapsané hodiny v třídních knihách, neúplné nebo nepřesné údaje v katalogových listech, v třídních výkazech, v protokolech o opravných zkouškách, v knize úrazů, na vysvědčení žáků za první pololetí šk. roku 1999/2000). Porušení obecně závazných právních předpisů uvedených v protokolu o kontrole vypovídá o méně účinných kontrolních mechanismech.

Ředitelka školy shromažďuje výsledky předepsaných písemných prací z českého jazyka a matematiky, které jí předkládají jednotliví učitelé. Ze záznamů z pedagogických rad či zápisů z předmětových komisí nevyplývá, jaké závěry a opatření jsou přijímány a zda jsou využity pro zlepšení stavu.

Kontrolní mechanismy jsou vytvořeny a měly dobrou úroveň. I přes četnost provedených kontrol jsou málo účinné.

Hodnocení kvality řízení

Koncepce školy je zpracována obecně a spíše formálně. I když operativní měsíční plánování má dobrou úroveň, je plánování celkově ještě vyhovující. Organizování se opírá o četné normy vydávané ředitelkou školy, které ne vždy tvoří provázaný systém. Ve vedení lidí převažuje centralistické pojetí, pravomoci jsou soustředěny na vedení školy bez participace pracovníků na řízení. Méně účinné kontrolní mechanismy se projevily zejména v úrovni vedení části povinné dokumentace a nedodržování obecně závazných právních předpisů.

Celkově je kvalita řízení ještě vyhovující.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Školní družina a školní klub

V souladu s rozhodnutím ŠÚ Břeclav čj. 6481/1999, kterým se mění zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 9. 9. 1999 škola sdružuje: základní školu, školní družinu, školní jídelnu a školní klub. Školní jídelna nebyla předmětem orientační inspekce.

Školní družina organizuje provoz ve dvou odděleních s celkovým počtem 50 zapsaných žáků. Provoz a výchovně vzdělávací činnost školní družiny respektuje § 3 a § 5 vyhlášky MŠMT ČR č. 87/1992 Sb., o školních družinách a školních klubech. V rozporu s § 2 odst. 5 citované vyhlášky není vypracován vnitřní řád školní družiny.

Zájmové kroužky realizují svoji činnost od šk. roku 1999/2000 v rámci školního klubu podle § 20 odst. 2 zákona ČNR č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních ve znění pozdějších předpisů. Školní klub je organizován formou 11 zájmových kroužků, v nichž je podle výkazu o základní škole ke dni 30. 9. 1999 vedeno celkem 146 žáků. Jednotlivé kroužky vedou učitelé školy. Bohatými aktivitami organizovanými v rámci školního klubu se škola úspěšně prezentuje na veřejnosti.

V organizaci školního klubu byly zjištěny nedostatky v dodržování obecně závazných právních předpisů:

- není vypracován vnitřní řád školního klubu v rozporu s § 2 odst. 5 vyhlášky MŠMT 87/1992 Sb., o školních družinách a školních klubech
- v povinné dokumentaci školního klubu chybí zápisové lístky pro žáky, kteří jsou přihlášení k pravidelné docházce - není respektován § 9 odst.2 písm.a vyhlášky MŠMT 87/1992 Sb., o školních družinách a školních klubech
- podle § 20 odst. 1 zákona ČNR č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, je školní družina určena pro žáky 1. stupně a školní klub pro žáky ostatních ročníků. Do školního klubu mohou být zařazeni žáci prvního stupně základní školy pokud jejich věk odpovídá věku žáků druhého stupně základní školy. V rozporu s uvedeným ustanovením zákona je 43 žáků 1. stupně členy některých zájmových kroužků školního klubu (zdravotní tělesné výchova a jóga, národopisný a taneční, technická praktika a flétny).

Výchovně vzdělávací i zájmová činnost školní družiny a školního klubu v době mimo vyučování byla velmi dobrá. Nedostatky v dodržování obecně závazných právních předpisů v oblasti organizace se promítly do celkového hodnocení řízení školy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Učební plán pro šk. rok 1999/2000 rozpracovaný podle vzdělávacího programu čj. 16 847/96-2 Základní škola

- Přehled volitelných a nepovinných předmětů ve šk. roce 1999/2000
- Výkaz o základní škole podle stavu ke dni 30. 9. 1999
- Dokumentace výchovného poradenství šk. roku 1999/2000
- Rozhodnutí ŠÚ Břeclav čj. 6481/1999, kterým se mění zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, s účinností od 9. 9. 1999
- Návrh koncepce rozvoje ZŠ Tvrdonice (po hodnocení práce ředitele v r. 1999)
- Hlavní úkoly ZŠ Tvrdonice ve šk. roce 1999/2000
- Měsíční plány práce šk. roku 1999/2000
- Klasifikační řád s platností od 9. 1. 1997
- Pokyny a příkazy ředitelky školy vydané ve šk. roce 1999/2000
- Plán kontrolní a hospitační činnosti vedení školy
- Dokument "Výpočet a stanovení osobních příplatků a odměn"
- Školní řád s platností od 1. 9. 1998
- Pracovní náplně učitelů, třídních učitelů, výchovného poradce, zástupce ředitele a provozních zaměstnanců
- Rozvrh hodin šk. roku 1999/2000 a přehled zvonění
- Osobní dokumentace žáků
- Personální dokumentace
- Protokoly o komisionálních zkouškách šk. roku 1998/99 a 1999/2000
- Výroční zpráva o činnosti školy za šk. rok 1998/99 a výroční zpráva o hospodaření v roce 1999
- Přehled o dalším vzdělávání učitelů ve šk. roce 1998/99 a 1999/2000
- Písemné práce žáků z českého jazyka a matematiky
- Výsledky testů Kalibro v pátých a devátých ročnících
- Namátkou vybrané žákovské knížky (vzorky ze všech tříd)
- Záznamy z laboratorních prací žáků z přírodovědných předmětů
- Třídní knihy všech tříd šk. roku 1999/2000, třídní výkazy a katalogové listy všech tříd šk. roku 1999/2000
- Třídní knihy tříd VIII A, VIII B šk. roku 1998/99
- Zápisy z pedagogických rad šk. roku 1997/98, 1998/99, 1999/2000
- Zápisy z provozních porad šk. roku 1999/2000
- Zápisy z metodického sdružení a předmětových komisí
- Hospitační záznamy vedení školy
- Povinná dokumentace ŠD (zápisní lístky, přehled výchovně vzdělávací práce, docházkový sešit)
- Záznamy o práci v zájmových útvarech v rámci školního klubu (ŠK)
- Plán práce ŠK na škol. rok 1999/2000
- Plán spolupráce ŠK se ŠD a učiteli
- Vysvědčení žáků druhého stupně ZŠ za 1. pololetí školního roku 1999/2000
- Dotazníky ČŠI rodičům žáků

ZÁVĚR

Plánování a příprava výuky měly celkově dobrou úroveň. Učební osnovy jsou plněny, dotace hodin sledovaných předmětů respektují realizovaný vzdělávací program. Ten není dodržen v předepsané dotaci volitelných předmětů a týdenní dotaci hodin třídy VII. A. Personální podmínky výuky na prvním stupni byly dobré, na druhém stupni velmi dobré. Materiální a psychohygienické podmínky byly celkově dobré.

Organizace, metody a formy výuky měly celkově dobrou úroveň. Motivace a hodnocení, interakce a komunikace byly celkově dobré. Ve vzdělávací činnosti převažuje transmisivní pojetí výuky, zřídka bylo v průběhu sledované výuky respektováno činnostní pojetí požadované vzdělávacím programem Základní škola.

Kvalita výuky ve sledovaných předmětech na prvním i druhém stupni základní školy byla celkově dobrá.

Plánování a vedení pracovníků měly ještě vyhovující úroveň. Organizování a kontrolní mechanismy byly dobré. V oblasti dodržování obecně závazných právních předpisů byly zjištěny nedostatky, které jsou obsahem protokolu o kontrole.

Celkově byla úroveň řízení ještě vyhovující.

Finanční prostředky přidělené škole ze státního rozpočtu jsou využívány efektivně v souladu s účelem jejich poskytnutí.

I přes nedostatky v řízení je činnost školy celkově na dobré úrovni.

Srovnáním současných zjištění se závěry z komplexní inspekce konané v roce 1997 nastal z části pozitivní posun v oblasti personálního zajištění výuky. Nedostatky se naopak projeví v oblasti řízení a v dodržování obecně závazných právních předpisů. I přes doporučení uvedená v závěrech z komplexní inspekce není i nadále preferováno činnostní pojetí výuky.

negativa

- v chování žáků se projevovала nižší míra upevněných pracovních a společenských návyků, čímž byla snižována účinnost vzájemná komunikace při výuce
- při realizaci vzdělávacího programu Základní škola převažovaly aktivity učitele, méně bylo respektováno činnostní pojetí výuky požadované deklarovaným vzdělávacím programem

pozitiva

- důraz na včasnou a úplnou informovanost rodičů žáků, zejména v případech hodných zřetele

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	RNDr. Marie Machálková	..... M. Machálková v. . ....
Členové týmu	PaedDr. Jitka Měřinská	..... Dr. J. Měřinská v. r. ....

Členové týmu PaedDr. Danuše Pytelová ..... Dr. Pytelová v. r. ....
Členové týmu Mgr. Eva Šefránková ..... Mgr. E. Šefránková v. r.

V Brně dne 21. června 2000

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 28. června 2000

Razítko

Mgr. Alena Rebendová

Mgr. Alena Rebendová v. r.
Podpis ředitelky

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrá	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Ředitelka školy	2000-06-22	357/00
Školský úřad Břeclav	2000-07-13	366/00
Zřizovatel	2000-07-13	367/00

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-------	-----------------------------	------

-	-	nebyly doručeny
---	---	-----------------